

ארבע עשרה שנה היה יעקב בבית עבר

לאחר ששהה יעקב ארבע עשרה שנה בבית לבן נולד יוסף, שכן יעקב עבד את לבן ארבע עשרה שנה בשתי בנותיו, שנאמר "עבדתיך ארבע עשרה שנה בשתי בנותיך" (ל"א מ"א) ומשם ואילך עבד בשכר הצאן, כמו שאמר "ושש שנים בצאנך". ומבואר בכתובים, שיוסף נולד כששלמו אותם ארבע עשרה שנה, שנאמר, "ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב אל לבן... " (ל"ב כ"ה).

ולאחר שלושים שנה נוספות, כשהיה יוסף בן שלושים, עמד לפני פרעה, נאמר "ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה מלך מצרים ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבר בכל ארץ מצרים" (בראשית מ"א מ"ו).

ולאחר תשע שנים נוספות ירד יעקב למצרים, שכן לאחר שעמד יוסף לפני פרעה, באו שבע שנות שובע, ועוד שתי שנות רעב, שכך אמר יוסף באותה שעה, "כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר אין חריש וקציר" (בראשית מ"ה ו').

נמצא שמשעה שבא יעקב לחרן ועד שבא למצרים עברו חמישים ושלוש שנה [14+30+9].

והנה אם בא יעקב לחרן מיד אחרי שנתברך, כשהיה בן ששים ושלוש, כשירד למצרים היה לו להיות בן מאה ושש עשרה, אולם בכתובים מבואר שכשירד יעקב למצרים היה בן מאה ושלושים, שנאמר, "ויאמר פרעה אל יעקב כמה זמני חייך. ויאמר יעקב אל פרעה זמני חייך מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו זמני חיי ולא השיגו את זמני חיי אבתי בימי מגוריהם" (בראשית מ"ז ח'-ט), ואם כן חסרות ארבע עשרה שנה.

ואמרו, שאחר שנתברך יעקב, נטמן ארבע עשרה שנה בבית מדרשו של עבר, ולא בא לחרן אלא בהיותו בן שבעים ושבע, [וזה היה שתי שנים קודם מותו של עבר].

שנים שלא קיים יעקב כיבוד אב ושנים שנענש עליהם

שלושים ושש שנה פירש יעקב מאביו, ארבע עשרה שנה שנטמן בבית עבר ללמוד תורה, ועשרים שנה שהיה בבית לבן, ועוד שתי שנים שנתעכב בדרך, כמו ששנינו, שכשיצא מארם נהרים בא לו לסכות, ועשה שם שמונה עשר חודש, שנאמר "וייעקב נסע סכותה ויבן לו בית [לימות החורף] ולמקנהו עשה סכות [שתי פעמים בשני קייצים הרי שמונה עשרה חודש]" (בראשית ל"ג י"ז), ובבית אל עשה ששה חדשים, והקריב זבחים.